

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminica.

Preful unui exemplar: 1 Leu.

Despre antihrist.

XIII.

Acest succes duce până la extrem furia disperată a antihristului în contra creștinilor. Incepe un nou măcel, care în cruzime și proporții întrece tot ce a fost până acum. Creștinii, reînforși din ascunzăturile lor sunt măcelăriți fără cruțare.

Însă cei credincioși vor ști că antihristul nu mai are decât treizeci de zile. După prorocia lui Daniil antihristul 1690 de zile va fi stăpân peste lume, iar după Apocalipsul (12, 14.) biserica lui Hristos 1260 de zile va rămâne în pustie, prin urmare din ziua aceea când creștinii vor ieși din ascunzături, și până la căderea antihristului nu vor fi decât 30 de zile.

Văzând antihristul că învierea și înălțarea la ceriu a profetilor Henoc și Ilie face asupra populației o impresie atât de mare, se hotărăște să facă și el o înălțare la ceriu.

În acest scop adună poporul pe muntele olivelor, unde întâi înainte mergătorul profetului mincinos ține o predică despre dumnezeirea antihristului în a cărei dovadă va putea să vadă poporul înaintea sa înălțarea la ceriu a antihristului.

Profetul încetează de a vorbi, și peste popor trec fiorii așteptării, antihristul se pregătește și — minunea minunilor — cu o îndrăzneală amețitoare începe a se rădica ca un vultur spre ceruri, credincioșii lui plâng și saltă de bucurie, creștinii se îngrozesc... dară iată într'un moment dat ca lovit de treznet este oprit în ridicarea lui și vertiginos cade la pământ, însă, când ar da de pământ acesta sa deschide în fața lui, din crepătură ies flăcări, focul iadului și aceasta gură arzândă a pământului înghite cu un murmur al indes-

tulări pe vecie pe cel mai criminal om al lumii, pe cel mai mare vrăjmaș a lui Isus Hristos, pe antihrist și pe profetul lui mincinos.

În fața acestei întâmplări lumea întreagă se desmetește. Oamenii așteaptă venirea lui Mesia cel adevărat, a lui Isus Hristos ca să judece viii și morții. Pe cei remași credincioși numai o dorință îi stăpânește, care dorință se cuprinde atât de frumos exprimată în cele din urmă cuvinte a sfei scripturi:

MARA NATHA! ce se spune: „VINO DOAMNE ISUSE!“ (Apoc. 22. 20) Și El răspunde cu glasul aceluiași Apostol la acelaș loc tuturor cari vor fi atunci, și cari au fost și suntem azi: „DESIGUR VIU CURÂND“ (Apoc. 22. 20.)

(Sfârșit.)

(Trad. Dr. Ludovic Czumbel. Cal. Cat. Ardelean. 1928.)

Biserica

Domnului Nostru Isus Hristos.

(Urmare.)

Aceasta zidire strălucită, la care au lucrat șapte ani, a fost una dintre minunile cele mari din lume. și închipuia templul cu mult mai minunat, pe care adevăratul Solomon, Domnul Nostru Isus Hristos, avea să-l zidească cu pietri vii, pe un fundament vecinic.

Ierusalimul, figura Bisericii. Ierusalimul, cetatea cea sfântă, cetatea marelui Împărat, cum o numește Mântuitorul, este figura sau chipul cel mai strălucit al sfintei Biserici a lui Dumnezeu. —

Trei cetăți vestite stăpânesc în istoria lumii: Ierusalimul, Vavilonul și Roma. — Ierusalimul e capitala sămânței semitice, Vavilonul a sămânței lui Cham, iar Roma a celor ce se trag dela lafet. — Aceste trei cetăți au un caracter tainic, misterios, dar Ierusalimul, pecetluit cu pecetul lui Dumnezeu, cuprinde nenumărate taine. — În împotrivire cu Vavilonul, inchipuește cetatea lui Dumnezeu și a fiilor luminei, în vreme ce Vavilonul este împărăția lumii și a sclavilor săi. În asemănare cu Roma, Ierusalimul a fost centrul religiunii mosaice: în vreme ce Roma, vechea capitală a păgânismului, s'a făcut după căderea judaismului, centrul religiunii creștine.

Dumnezeu a ales Ierusalimul ca să săvârșească cele mai mari taine ale sale în dânsul, de aceea a voit ca acest oraș să poarte un pecet sfânt chiar dintru începutul său. — A fost Melchisedec, preotul — împărat, chipul lui Hristos, care a pus temeliele acestui oraș, cu două mii de ani înainte de Isus Hristos, și l-a numit *Salem*, cetatea păcii. — Pe dealul Moria, una din înălțimile, pe cari mai târziu avea să le închidă în împrejurimile sale, a fost ridicat altarul, unde Avram a pus ca jertfă pe fiul său Isac, chipul lui Isus răstignit. — Când David, Împăratul proroc, alt chip al lui Hristos, se sui pe tronul împărătesc al lui Iuda, a ales Ierusalimul de capitală și scaun a împărăției sale, și pe dealul Sionului ridică o cetățue nebiruită, care se numi cetatea lui David. — Solomon, urmașul lui David, și iarăș chip al lui Hristos, a zidit templul legii vechii, precum Isus Hristos avea să zidească Biserica sa, templul viu al Legii nouă.

După toate aceste figuri sau chipuri, veni realitatea, înfăptuirea. — Isus Hristos, Omul-Dumnezeu, a intrat în Ierusalim, săvârși lucrarea Răscumpărării, așeză jertfa și preoția legii nouă, și trimise pe Spiritul Sfânt în Biserica ce acum se naștea, care din sfântul munte al Sionului, trebuia să se răspândească în toată lumea.

Decând sanctuarul adevăratului Dumnezeu s'a strămutat din Ierusalim la Roma, capitala Iudei nu mai păstrează decât pomenirile mărimilor sale trecute: dar sunt suveniruri prețioase. — Trei obiecte mai ales atrag atenția: moschea lui Omar, zidită pe ruinele vechiului templu; biserica Sfântului Mormânt, care în împrejurimile ei cuprinde dealul Gol-

gota, al Căpăținelor: în sfârșit *calea dure-roasă*, sau drumul, pe care l-a făcut Mântuitorul mergând la moarte, care se inchipuiește în bisericile latine prin stațiunile din *Via Crucis*.

Aceasta este cetatea tainică a Ierusalimului. — Ea este, cum am zis mai sus, chipul cel mai strălucit al sfintei Biserici, numită *noul Ierusalim*. Acest nou Ierusalim ni se înfățișează în Cărțile sfinte în unele locuri ca o cetate cerească, plină de mărire și de sfințenie: este Biserica triumfătoare sau biruitoare din Raiu; iar în alte locuri ca o împărăție în luptă împotriva număroșilor vrăjmași: aceasta este Biserica luptătoare de pe pământ.

(Va urma.)

Creștinul activ.

De și la noi încă abea se observă, dară cela care ia în seamă și cele mai mărunte semne de o vieță creștinească — de sine înțeles că noi vorbim totdeauna de vieță catolică creștinească — poate constata o redeşeptare în vieța religioasă, și un interes cu ceva mai mare, de cele sufletești, ca în ultimii ani, chiar și la noi.

E drept că aceasta redeşeptare pe mulți i-i duce în rătăcire, și în loc să urmeze acești dornici de o vieță mai activă creștinească — drumul bătut de moșii și strămoși lor, arătat de biserica catolică, se rătăcesc pe niște cărări greșite, pe cari învârtindu-se, pe urmă vin în zăpăceală, și se confundă astfel, că nu mai găsesc drumul cel bun, văd că au rătăcit, și ametiți astfel dau de prepastii și perire inevitabilă.

Nu întru atâta slăbiciunea acestor rețăciți cât reacredința celor cari i-i seduc pe acești dornici de ceva mai bun, pe cărări ce duc spre prepastii, este una dintre cauzele principale că chiar acești dornici dau de pierire.

Cel dornic de vre o înălțare sufletească e dus azi mai mult ca ori și când în ispită și poate că rostește și mai de multe ori cu gura sa rugăminte: „și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne mântuește de cel rău” însă nu-și dă seama că celînd o carte rea, imblând la teatru, la cinematograf, în cărciume și atâtea alte locuri unde umblă azi atâtea și atâtea inși, el se duce singur și conștient

în ispită și când în loc să meargă la biserică și acolo să asculte învățăturile cele vechi dară pentru el poate că încă noui, ascultă de profeți mincinoși pe cari nici că-i cunoaște, ori poate că-i cunoaște ulterior, când cetește despre dâșii că au fost inchiși pentru vre-o crimă.

Deci este evident că se impune datorița celor ce văd aceasta mișcare și rededeptare sufletească să se ocupe cu chestia și să lapede lașitatea și indiferențismul cu care au privit până acuma mersul lucrurilor, bizuindu-se numai în cuvintele Domnului că: nici Porțile iadului nu vor birui biserica.

Chiar increderea aceasta trebuie să-i indemne și să-i facă activi pre aceia cari și-au dat seamă de aceasta mișcare indemnând și pre alții la lucru.

Capul Bisericii, conducătorii firești, legali și drept urmași ai Apostolilor Papa, Metropoliți, Episcopii și preoții prin enciclice, pastorale, predici și vizitațiuni canonice lucră din resputeri să satisfacă datorințelor lor de pastorație, dară fiind că dușmanul lucră pe toate fronturile și cu toți slujitorii săi, nu numai din afară de biserică dară și în biserică, e necondiționat de lipsă că fiește care creștin catolic că stea în ajutorul conducătorilor săi, pentru ca aceasta o pretind azi împrejurările și lupta dâră între binele și răul.

Azi nu mai e de ajuns să umbli regulat la biserică, barem în Dumineci și sărbători, nu mai e de ajuns să trăești retras în familie o vieță intenzivă catolică, dară trebuie să ajuți pe preoții tăi în misiunea lor grea ce o-au pentru mântuirea turmei incredințate grijei lor.

Vor fi mulți între cetitorii noștri, cari încă nici aceea nu știu că sunt deja orduri călugărești și misionari cari nu numai între păgâni și sălbatici fac propagandă catolică dar chiar și între consătenii, coorășenii lor, ba chiar între prietini și cunoscuții lor, cucerind unul câte unul pentru o vieță lucrativă catolică, pentru că preotul numai în Dumineci și sărbători are ocaziunea a predica, până când dușmanul bisericii lucrează în toată ziua și noaptea în societate, în școală, în tot locul și totdeauna. Acest atac trebuie să fie contra balansat de creștinii activii, asemenea în tot locul unde se atacă biserica și morala creștinească catolică.

La noi numai acuma zărește. În toate eparhiile catolice din țară apar reviste, bro-

șuri, cărți bune, dară ce folos dacă nu le cumpără nimeni, și nu se interesează nimeni pentru lățirea lor, în masele credincioșilor pe când dușmanul cu banii lui luda împărtaște și vinde tipăriturile cele mai murdare pe un preț de nimica.

În Spania deja în anul 1905 s'a răspândit o carte scrisă de Preotul Iesuit Gabriel Palau sub titlul „Creștinul activ” din care la începutul anului 1907 era pe cale de a epuiza ediția a patra. Ediția a treia a fost tipărită în 20.000 exemplare.

Lucrători OBSERVATORULUI cultural-social-religios din Beiuș indemnăți de edițiile numeroase pe cari le-a avut în Apus cartea intitulată: „Creștinul activ” fac un real serviciu publicului nostru traducând aceasta carte și în românește.

Deci toți aceia, cari înțelegând chiemaerea vremii de azi se interesează cum și ce înseamnă a fi CRESTIN ACTIV să-și procure necondiționat aceasta carte, tradusă în românește de dl. profesor N. Fântânariu.

Detalii se vor cere dela Librăria Asociațiunii în Sighet sau de a dreptul dela Redacția și Administrația organului **Observatorul** Beiuș str. Pavel No. 6.

Sfințirea Bisericii din Saraseu.

Anunțăm pe cetitorii noștri, cumcă sfințirea bisericii din Saraseu se va face în 30 Septembrie crt. Actul consacării îl va îndeplini însuș Preasfințitul Părinte Episcop Iuliu al Gherlei. Suntem convinși, că credincioșii poporeni ai Maramureșului luând știre despre venirea iubitului nostru Arhiepiscop, vor face și de asta dată pelerinaj evlavios la aceasta parohie pentru de a fi de față la praznicul sfințirii bisericii restaurate din dărnicia harnicilor Saraseuani și pentru de a asculta cuvintele de sfântă învățătură a Preasfințitei Sale.

Cu aceasta ocaziune socotim a nu fi de prisos să dăm aici unele date istorice — după T. Bud — din trecutul acestei comune.

Comuna Saraseu e impopulată din timpuri preistorice. Aceasta o adevărește numărul dealului „Cetățuia” apoi fortificările la „poarta de fier” numite, și multe obiecte din

epoca de bronz, aflate în hotar și tezaurul aflat în anul 1847.

Saraseul în anul 1360 deja a fost posesiunea lui Stan fiul lui Gerheș. Parohie veche cu biserică de piatră din 1700. Fiind comună foarte veche, a trebuit să aibă biserică și înainte de 1700. Se zice — dar document n'am aflat — cumcă biserica de acum ar fi zidit'o o boareasă din Moldova, care și-a tras originea dintre nobilii din Saraseu. Biserica are nește părăți groși și ferești mici. Așa se vede cumcă a fost zidită ca să poată sta și în contra vrăjmașilor. Indicele preoților: În 1624 Demetriu Pop nobil de 90 ani, 1649—1689 popa George protopopul Sighețului, 1772 popa Vasilie, 1783—1812 popa Anania Gerheș, 1812—1822 Isaia grec, 1822—1823 Mihai Cziple, 1823—1836 Georgiu Pop, 1836—1839 Georgiu Kóvér, 1839—1852 Baziliu Cerneștean, 1852—1860 Baziliu Serbac, 1860—1864 Petru Mirișan, 1869—1881 Paul Pop, 1881—1917 Ioan Fanea

În anul 1548 Dan Pop de Zarvazou era om de încredere al regelui.

Bibliografie.

A apărut broșura No. 5 al Organului bisericesc omiletic și pastoral „Cuvântul adevărului” în redacția ordinului sf. Vasile Cel Mare Mănăstirea Bixad jud. Satumare, cu următorul cuprins bogat și instructiv:

Exercițiile spirituale ale preoților. Dr. N. Brînzeu.

Partea omiletică: Dum. XIII. d. Rusalii Pr. V. Pop. Ulieș. Sărb. Nașt. Preac. V. M. P. Aug. Pop. Dum. în. de In. Sf. Cruci. P. L. Pop. Sărb. In. Sf. Cruci. P. Aug. Pop. Dum. după In. Sf. Cruci P. L. Pop. Dum. I. d. In. Sf. Cruci P. Aug. Pop. Dum. II. după In. Sf.

Cruci Pr. Teod. Radu. Dum. III. după In. Sf. Cruci Pr. Ier Hangea. Dum. IV. după In. Sf. Cruci P. Aug. Pop. Dum. VI. după In. Sf. Cruci P. Aug. Pop. Sărb. Sf. Demetriu. Dum. VII. după In. Sf. Cruci Pr. V. Pop Ulieș Predică la înștalarea unui preot în parohie. Dr. N. Brînzeu. Predică de cununie. Predică la înmormântare Pr. V. Pop Ulieș. Predică la înmormântare Dr. I. Rațiu. Predică la sfințirea unui clopot. P. D. Neda.

Viața spirituală: Viața particulară a preoților. A. P. Cel mai mișelesc fel de cugutare P. D. Neda.

Viața pastorală: Arhiva parohială. Cum se face pomenirea preoților și episcopilor. Regule de bunăcuviință pentru preoți.

Viața liturgică. Ceremoniile înmormântărilor la diferite popoare.

Cronica internă și externă. Întrebări și răspunsuri, Bibliografie.

Toate aceste 200 lei pe an, 35 lei numărul.

A apărut cea mai ieftină carte de rugăciuni pentru pruncii școlari sub titlul: „*Inchinăciunile Creștinului*” Prețul 4 Lei. Se poate comanda la Librăria Asociațiunii maramureșene în Sighet (Piața Unirii 25).

CUMPĂRAȚI

„NOUL TESTAMENT”

tradus și tâlcuit de pâr. dr. Bălan
la LIBRĂRIA ASOCIAȚIUNI SIGHET
Piața Unirii No. 25.

Calendar săptămânal.

23—29 Septembrie 1928.

23. Dumineca I. după Înălț. Sf. Cruci. (Ev. Luca 5, 1) Zăm. S. Ioan Böt.
24. Luni. M. Tecla.
25. Marți. C. Eufrosina.
26. Miercuri. Ad. S. Ap. Ioan.
27. Joi. M. Calistrat (284—305 d. Hr.)
28. Vineri. P. Hariton † 350 d. Hr.
29. Sâmbătă. P. Chiriac † 555 d. Hr.